

LIHT- JA LIITLAUSE

1. Liitlause moodustatakse sisult lähedastest lihtlausetest. Kirjuta harjutuse lõpust sobivad liitlause osad, mis sobivad esimese poolega.

1. Alguses olin ma niivõrd jahmunud sellisest eluküllusest lausa meie ukselävel,

2. Ajapikku, kui ma juba lilleriigi putukate rohkusega harjusin,

3. Ma võisin kükakil või kõhuli maas tundide kaupa jälgida,

4. Ma leidsin,

5. Võtke ämblik veinipunaset roosiõielt,

6. Siis võite näha,

7. Kõik need avastused tõid endaga kaasa pöörase vaimustuse,

et väikesed krabiämblikud võivad niisama edukalt nagu kameeleonid värvi vahetada.

kuidas kõiksugu olevused minu ümber oma elu elasid.

et suutsin ainult juhmina mööda aeda ringi kõndida.

kuidas ta aegamööda kahvatumaks läheb.

mida tuli kellegagi jagada.

muutusid ka minu vaatlused põhjalikumaks.

kus ta kükitab nagu lihvitud korall.

(G. Durelli järgi)

2. Kirjuta sulgudesse kas liitlause (LL) või lihtlause (L).

Võitlus oli otsas. (.....) Suure kära ja müraga läksid lapsed koolituppa. (.....)
Laur jäi veel natukeseks välja seistama ja vaatas, kuidas tüdrukud omavahel
niisama lahingut löid. (.....) Siis nägi ta, kuidas Tali koolitoa trepile läks ja luuaga
jalgu puhastas. (.....) Laur läks läve poole, et temaga rääkida ja küsida, kuidas
lumesõda tema arust olnud, aga samal hetkel hakkas kirikukell lööma. (.....)
Kooliõpetaja jäi seistama. (.....)
Ta kuulatas silmapilgu, kuidas tornist aeglased, korralikud piu-paud alla kostsid ja
värisedes kaugusesse kadusid. (.....) Siis ütles ta naeratades Arnole: "Kuula,
Arno, kuidas Lible kella paugutab." (.....) Arno vaatas ütleja poole ja küsis aralt:
"Ei tea, kas Lible lööb kella?" (.....) Arno jäi imestusest kuulatama. (.....)
Ta ärkas mõtetest alles siis, kui Tõnisson temale tasa külge müksas ja küsis, mis
kooliõpetaja temaga lävel oli rääkinud. (.....)
(O. Luts)

3. Jooni samale küsimusele vastavad sõnad ja kirjuta küsimus. Pane puuduvad komad.

Vabal ajal ma loen või mängin vennaga (_____). Seinal
ripub termomeeter ehk soojamõõtja (_____). Putru
keedame riisist tangust või mannast (_____). Jaani pole
toas ega õues (_____). See traktor künnab ja randaalib
korraga (_____). Staadionil me jookseme, hüppame ja
mängime palli (_____). Hoidsime käes siniseid punaseid
ja valgeid lippe (_____). Õunapuud sirelid ja kirsid on
ülени õites (_____). Taamal sinetavad kuusikud ja
männikud (_____).